4. Інформація про освітні компоненти (обов'язкові компоненти (ОК) та вибіркові компоненти (ВК)).

ОК 1. ФІЛОСОФІЯ НАУКИ.
Тип. Обов'язкова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2027.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Марина КОЛІНЬКО, д-р філос. наук, проф., професор кафедри філософії, соціології та політології.
Результати навчання. Надати аспірантам системні філософсько-наукові знання з актуальних проблем наукового розвитку, сприяти засвоєнню методологічних підходів у науково-дослідному процесі, опануванню інтегральних та фахових компетенцій для вирішення складних завдань і проблем дослідницького характеру науковцями освітнього ступеня «доктор філософії».
Зміст. Філософія науки і типи наукової раціональності. Культурний смисл науки, її світоглядні аспекти. Функції науки в суспільстві, вплив науки на суспільний розвиток. Наука як основа для створення принципово нової техніки й технології. Наукові революції та концепція історичної динаміки науки. Програма позитивістської критики філософії науки, неопозитивізм і постпозитивізм. Структура і методологія наукового дослідження. Особливості соціогуманітарного пізнання. Сучасна глобальна наука та її філософська рефлексія. Наука як основа для створення принципово нової техніки й технології. Міжнародні контексти наукових досліджень: плюралізм у полі пошуку, різноманітність пізнавальних засобів у культурних практиках різних країн.
Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид. переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
2. Дзьобань О.П. Філософія науки : підручник. ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с.
3. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.
4. Філософські проблеми сучасно наукового пізнання : підручник для студентів-магістрів усіх спеціальностей і форм навчання. / Я.В. Тараоєв; О.О. Дольська; Т.М. Дишкант та ін. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2023. 350 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056231.pdf.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.
Методи оцінювання:

- поточний (опитування, колоквіуми, тестування);

- підсумковий (диференційований залік).

Знання та вміння аспірантів оцінюються на основі результатів поточного та підсумкового контролів за 100-баловою шкалою.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Ганна БЛАКИТА, д-р.екон.наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

Результати навчання. Формування у аспірантів компетентностей щодо системного розуміння методологічних основ наукового пізнання, закономірностей формування та розвитку наукових теорій, сучасних методів і підходів до організації наукових досліджень у галузі економіки та міжнародних економічних відносин, здатності критично інтерпретувати наукові концепції, парадигми, теоретико-методологічні підходи та дослідницькі моделі, що визначають еволюцію наукових шкіл і напрямів у сфері суспільних наук. Розвиток умінь застосовувати методологічний інструментарій для побудови логіко-структурної моделі дисертаційного дослідження, формулювання наукової проблеми, мети, завдань, гіпотези, а також відбору релевантних методів дослідження відповідно до об’єкта і предмета дослідження. Набуття навичок комплексного аналізу наукових явищ і процесів із використанням сучасних емпіричних, теоретичних і критичних методів; обґрунтування наукової новизни, практичної значущості та достовірності результатів дослідження. Спроможність організовувати й реалізовувати наукове дослідження на всіх його стадіях: від концептуалізації і планування до апробації результатів, представлення їх у наукових виданнях, підготовки до захисту дисертаційної роботи, з дотриманням вимог академічної доброчесності та етики наукової діяльності.

Зміст дисципліни. Обґрунтування проблеми наукового дослідження, його об’єкту і предмету, вибору емпіричної бази. Обґрунтування вибору методу економічних наукових досліджень і формування результатів. Міжнародні грантові проєкти. Національні програми фінансування наукових проєктів. Науковий текст. Презентація наукових досліджень. Бібліографічна культура. Академічна доброчесність. Правова охорона об’єктів права інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Данильян, О. Г., & Дзьобань, О. П. (2024). *Організація та методологія наукових досліджень: Навчально-методичний посібник для аспірантів*. Харків: Видавництво Харківського національного університету. 448 с.
2. Дзьобань О. П. (2025). *Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів*. Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Проблемні та тематичні лекційні заняття; аналіз ситуаційних вправ (case study); тестування; контроль самостійної роботи аспіранта.

Методи оцінювання:

- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 3. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Альона ДЕСЯТКО, д-р філософії (комп'ютерні науки), доцент, завідувач кафедри інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки.

Результати навчання. Формування у аспірантів інформативно-комунікативних компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності та можливостей сучасного інформаційного середовища щодо здійснення науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, використанням інформаційних технологій і систем у наукових дослідженнях для цілеспрямованого пошуку та систематизації наукової інформації, планування експерименту, оброблення та аналізу даних із застосуванням програмних засобів, методів економіко-математичного моделювання, технологій баз даних, використанням комп'ютерних мереж та науково-освітніх ресурсів Інтернету.

Зміст. Інформаційні та інноваційні технології у вирішенні задач професійної наукової діяльності. Інформаційні технології, системи і бази даних для обробки та публікації результатів наукових досліджень. Методи та технології інтелектуального аналізу даних (Data Mining) в наукових дослідженнях. Представлення результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Візуалізація та презентація наукових результатів. Результативність роботи науковця. Академічна доброчесність, системи перевірки тексту на антиплагіат. Використання хмарних технологій у практиці наукових досліджень. Безпека інформаційних технологій.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. SCImago Journal & Country Rank –URL: https://www.scimagojr.com/
2. Кібербезпека: монографія / В.І. Чубаєвський, Л.О. Власенко, Ю.В. Костюк та ін. – Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. – 320 с. ISBN 978-966-918-154-1, DOI: 10.31617/m.knute.2024-331
3. 1. ISO/IEC 10746-2:2009. Інформаційні технології. Відкрита розподілена обробка. Еталонна модель - Фундаменти. URL: https://www.iso.org/standard/18836.html

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів; практичні роботи (традиційні, творчі завдання); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, контрольні роботи);
- підсумковий контроль (диференційований залік.).

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 4. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Юлія ГОЛОВНЯ, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування.

Результати навчання. Здобуття аспірантами глибоких знань про зміст та напрями реформування вищої освіти, опанування теоретичних, організаційно-процесуальних і методичних засад навчання та виховання студентів, а також оволодіння навичками наукової та професійної підготовки молоді згідно з державними й європейськими стандартами та актуальними потребами суспільства.

Зміст. Система вищої освіти в Україні та світі. Управління освітньо-виховним процесом закладу вищої освіти. Дидактичні основи педагогічного процесу. Форми організації навчання у закладах вищої освіти. Інтерактивні та інформаційні технології в освіті. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.
2. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Навчальний посібник. – Київ: Вид-во Центр учбової літератури, 2025. – 314 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Проблемні та тематичні лекції, семінарські заняття із використанням презентацій, дискусії, роботи в малих групах тощо.

Методи оцінювання:

– поточний контроль: опитування, індивідуальні роботи;
– підсумковий контроль – диференційований залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 5. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Катерина НІКОЛАЄЦЬ, д-р іст. наук, проф., професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Розуміння базових (фундаментальних) принципів та методів економічних наук, а також методології наукових досліджень,

вміння створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

- Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для здобуття нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах.
- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
- Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, *швидко адаптуватися до геополітичних та соціально-економічних змін, враховувати їх у власних дослідженнях.*

Зміст. Концептуальні засади розвитку сучасної економічної теорії. Теоретико-методологічні засади сучасних економічних теорій. Загальна характеристика сучасного макроекономічного аналізу. Сучасний мікроекономічний аналіз: стан та перспективи розвитку. Теорії поведінкової економіки. Теорії асиметричної інформації. Теорія ігор і стратегічна поведінка на ринку. Сучасні теорії економічного аналізу та прогнозування. Теорії суспільного вибору. Сучасні інституційні теорії економічного розвитку. Сучасні теорії зайнятості та людського капіталу. Сучасні теорії сталого розвитку та зеленої трансформації економіки. Теорії глобалізації економіки. Сучасні теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії грошей і фінансів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О., Ткаченко С. Є. Сучасні економічні теорії. Харків: ДБТУ, 2024. 145 с.
2. McDonald J. F. Rethinking Macroeconomics: A History of Economic Thought Perspective, Second Edition. London and New York : Routledge, 2022. 259 p.
3. Menard C., Shirley M. M. Advanced Introduction to New Institutional Economics. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2022. 178 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням

мультимедійних засобів; практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи аспірантів з презентаціями, тестування); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, тестування, презентація, участь у дискусії,);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 6. МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ТА МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2027.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Юрій УМАНЦІВ, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Уміння навчатися та застосовувати здобуті знання та набуті навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.
- Вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати економічну інформацію у складних і непередбачуваних умовах, керуючись як фаховими знаннями, так і системним науковим світоглядом та культурним кругозором.
- Володіння підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем.
- Здатність виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері економічного розвитку і обирати методи для їх розв'язання на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.
- Опанування методик економічного та більш широкого наукового аналізу для розв'язання як фундаментальних, так і прикладних економічних проблем.
- Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток економічних систем мікро-, мезо-, макро- та мегарівня.
- Опанування підходів до моделювання складних економічних процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціально-економічних перетворень.
- Здатність до розроблення конкретних пропозицій для удосконалення господарського механізму мікро-, мезо-, макро та мегаекономічних систем.

Зміст. Предмет та методологія макроекономічного аналізу. Система національних рахунків як статистична база макроекономічного аналізу. Макроекономічний аналіз монетарної, валютно-курсової, фіскальної політики та державних фінансів у довоєнній, воєнній та повоєнній економіці. Макроекономічний аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності, зовнішньоекономічної політики та економічної динаміки через призму геополітичних змін, спричинених військовою агресією росії проти України. Макроекономічний аналіз забезпечення економічної безпеки. Аналіз поведінки споживача в мирний і воєнний час. Маржинальний аналіз показників діяльності підприємства. Мікроекономічний аналіз меж та місткості ринку, параметрів попиту та пропозиції. Мікроекономічний аналіз структурних передумов конкуренції. Мікроекономічний аналіз конкурентних стратегій фірми у різних ринкових структурах. Мікроекономічний аналіз системи постачальницько-збутових відносин. Мікроекономічний аналіз неспроможностей ринку та державного регулювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Аджемоглу Д., Джонсон С. Влад і прогрес. Тисячолітня боротьба людства за технології та процвітання; пер. з англ. С. Золотухіна. — Київ : Наш формат, 2026. — 576 с.
2. Виклики та перспективи для стійкого розвитку економіки України у повоєнний час; за ред. М. І. Скрипниченко. — Київ: Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2025. – 416 с.
3. Оцінка та прогнози ендогенного зростання економіки України; за ред. М. І. Скрипниченко. — Київ : Ін-т екон. та прогнозув. НАН України, 2023. — 422 с.
4. Повоєнна реконструкція економіки України: потенціал структурної переорієнтації ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. — 428 с.
5. Феррацці К. Конкуренція в новому світі праці. Як радикальна адаптивність вирізняє найкращих / К. Феррацці, К. Гохан, Н. Вейріч ; пер. з англ. К. Корнієнко. — Київ : Лабораторія, 2023. — 232 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: тренінгові завдання, кейс-стаді за матеріалами дисертаційних досліджень, інтерактивна презентація, дискусія, модерація, робота над помилками, застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (презентація, участь у дискусії, опитування);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ОК 7. ІНОЗЕМНА МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНИХ ЦІЛЕЙ.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2027/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Вікторія ПРИМА, канд філол. наук, доц., доцент кафедри іноземної філології та перекладу; Оксана СОШКО, канд. філол. наук, доц., доцент кафедри іноземної філології та перекладу.

Результати навчання. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також повного розуміння іншомовних наукових та фахових текстів з відповідної спеціальності, зокрема:

· досконало володіти іноземною мовою для академічних цілей з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів;

· працювати з іншомовними джерелами фахового характеру;

· знаходити, аналізувати та використовувати інформацію з різних іншомовних фахових джерел у науковій діяльності, інтерпретувати результати наукових досліджень іноземною мовою;

· доводити результати досліджень до колег у чіткий і зрозумілий спосіб та брати участь у критичному діалозі й обговоренні питань економіки та управління іноземною мовою;

· перекладати іншомовні професійні тексти рідною мовою;

· слухати та конспектувати лекції, готувати та проводити семінари іноземною мовою;

· розуміти інформацію у ході обговорень лекцій, доповідей та висловлювати власну позицію під час професійного та наукового спілкування;

· демонструвати свідоме володіння орфографічними, лексичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови;

· оперувати спеціальною термінологією для виконання професійних завдань.

Зміст. Персональна та професійна ідентифікація. Специфіка наукового стилю мови, жанри наукових робіт. Технічні та наукові статті і доповіді, термінотворення. Спілкування іноземною мовою у науковому та професійному середовищі. Технології роботи з науковими (фаховими) текстами, особливості користування термінологічним глосарієм і довідковою літературою.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Seda Gasparyan, Anna Knyazyan, Gevorg Barseghyan, Academic English: Theory & Practice (A guide for students in higher education) Yerevan: YSU Press, – 2022. — 284 p.

2. Adrian Wallwork, English for Academic Research: Vocabulary Exercises. Springer Nature Switzerland AG, – 2024, 257 p.

3. Brook-Hart Guy. Business Benchmark / Guy Brook-Hart. — Cambridge University Press, 2021. — 194 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття, самостійна робота. Застосування традиційних та інноваційних методів і технологій навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, комунікативний методи; методи інтерактивного навчання (презентація, дискусія, моделювання ситуацій, комп'ютерні технології).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (усне опитування, тестовий контроль, перевірка підготовлених презентацій і реферативних повідомлень);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Англійська, українська.

ОК 8. УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЧНА МОВА.

Тип. Обов'язкова дисципліна.

Рік навчання. 2027/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Наталя ТЕСЛЕНКО, канд філол. наук, доц., доцент кафедри сучасних європейських мов.

Результати навчання. Здобуття компетентностей, необхідних для свідомого, нормативного й функціонально доцільного використання засобів української мови у сфері академічного та професійного спілкування, зокрема:

• володіти науковим стилем сучасної української літературної мови, її структурою, жанрами та засобами вираження;

• створювати усні та письмові тексти різних жанрів академічного дискурсу (доповідь, тези, анотація, реферат, есе, стаття);

• дотримуватися норм українського правопису, пунктуації, орфоепії, лексики, граматики й синтаксису;

• правильно вживати фахову термінологію, формувати авторські терміни відповідно до лексико-граматичних норм;

• редагувати й коригувати наукові тексти з урахуванням вимог до логічності, точності, нейтральності та доказовості;

• застосовувати принципи академічної доброчесності, правила цитування та оформлення бібліографічних посилань за стандартами (ДСТУ, APA, MLA);

• володіти навичками усного академічного мовлення — презентувати, аргументувати, дискутувати, публічно виступати українською мовою;

• користуватися сучасними цифровими інструментами (ШІ-засоби, Grammarly тощо) для редагування, оформлення й перевірки текстів

Зміст. Науковий стиль сучасної української мови, його функції та норми. Орфографічна система за Правописом 2019 р. Частини мови у фаховому дискурсі. Керування, сполучуваність і нормативні словосполучення. Лексико-семантична організація наукової інформації, термінотворення.

Синтаксичні конструкції в академічних текстах і редагування. Цитування й оформлення джерел у науковому письмі. Усне академічне мовлення, культура публічного виступу, риторичні засоби й аргументація.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с.
2. Онуфрієнко Г. Науковий стиль української мови. Навчальний посібник з алґоритмічними приписами. Київ : Центр учбової літератури. 2021. 426 с.
3. Плотницька І. Основи наукового мовлення : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2022. 252 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття, самостійна робота, використання традиційних та інноваційних методів: пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, комунікативний, інтерактивні форми (дискусія, презентація, моделювання ситуацій, аналіз текстів, застосування цифрових технологій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (усне опитування, тестовий контроль, перевірка підготовлених презентацій, есе, письмових завдань);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 01. ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Катерина НІКОЛАЄЦЬ, д-р іст. наук, проф., професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Оволодіти концептуальними та методологічними знаннями з економіки, управління соціально-економічними системами *різного рівня* і на межі предметних галузей, а також мати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.
- Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
- Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної

науки з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, *а також невизначеності та / або інформаційної асиметрії*; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
- Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, швидко адаптуватися до геополітичних та соціально-економічних змін, враховувати їх у власних дослідженнях.
- Володіти підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем, визначати ключові детермінанти та індикатори їх розвитку.
- Виявляти економічні проблеми, визначати відповідні їм наукові завдання, обирати методи для їх розв'язання та обґрунтовувати відповідні економічні рішення на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.

Зміст. Формування концепції економіки сталого розвитку. Теоретичні основи економіки сталого розвитку. Цілі та механізм реалізації сталого розвитку економіки. Система індикаторів економіки сталого розвитку. Сталий розвиток та діджиталізація економіки. Сталий економічний розвиток та екологія. Циркулярна економіка в умовах сталого економічного розвитку. Мікроекономічні та макроекономічні аспекти сталого розвитку.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Диха В.В., Диха М.В. Економіка сталого розвитку: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2024. 408 с.
2. Сталий розвиток : навчальний посібник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2026. 608 с.
3. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В Ничик, О.В. Мартинюк. Київ: НУХТ, 2022. 337 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання:

- лекції з використанням мультимедійних засобів;

- практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи аспірантів з презентаціями, дискусія).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (презентація, участь у дискусії, опитування);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 02. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Тетяна ЗУБКО, д-р екон. наук, проф., професор кафедри світової економіки.

Результати навчання.

- Уміння навчатися та застосовувати здобуті знання та набуті навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.
- Вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати економічну інформацію у складних і непередбачуваних умовах, керуючись як фаховими знаннями, так і системним науковим світоглядом та культурним кругозором.
- Володіння підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем.
- Здатність виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері економічного розвитку і обирати методи для їх розв’язання на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб’єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.
- Опанування методик економічного та більш широкого наукового аналізу для розв’язання як фундаментальних, так і прикладних економічних проблем.
- Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток економічних систем мікро-, мезо-, макро- та мегарівня.
- Опанування підходів до моделювання складних економічних процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціально-економічних перетворень.
- Здатність до розроблення конкретних пропозицій для забезпечення безпеки мікро-, мезо-, макро та мегаекономічних систем.

Зміст. Суть та складові системи економічної безпеки національних економік. Методичні підходи до оцінювання стану економічної безпеки держави. Вплив глобалізаційних викликів на стан економічної безпеки. Класифікація економічних індикаторів оцінювання і моніторингу ризиків розвитку фінансової сфери національної економіки. Характеристика та індикатори окремих складових економічної безпеки. Формули нормалізації

індикаторів – стимуляторів і дестимуляторів. Економічна експансія як прояв глобалізації в контексті доларизації світової економіки. Транснаціоналізація як чинник економічного проникнення та політичного домінування розвинених країн світу у глобальному просторі. Основні напрями обмеження економічного суверенітету держави в умовах глобалізації. Вплив глобальної фінансово-економічної кризи на стан економічної безпеки України. Аналіз стану економічної безпеки України в умовах лібералізації зовнішньої торгівлі. Макроекономічні аспекти фінансової безпеки України. Проблеми зовнішнього боргу як чинник дестабілізації та загроз економічній безпеці України. Військово-економічний аспект національної безпеки України.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Зубко Т.Л. Економічна безпека підприємства: виклики XXI сторіччя: монографія. Київ: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2021. 420 с.
2. Козловський, С., Горун, С., & Мамашвілі, Л. (2024). Підвищення економічної безпеки держави на основі інноваційних та цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*, (59). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-34
3. Економічна безпека України в умовах довготривалої війни. *Результати Третьої хвилі опитування експертів, лютий 2024 р. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:* ***https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-06/ekbezpeka-2024-prezentaciya_gotove.pdf***
4. ZUBKO T. Analysis of determinants of the influence of the external economic sphere on economic security of the state. *TECHNOLOGY AUDIT AND PRODUCTION RESERVES* — № 2/4(76), 2024, P. 30–36. https://journals.uran.ua/tarp/article/view/303553
5. Жила, Г. (2023). ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ, ВПЛИВ КОНФЛІКТУ НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ. Економіка та суспільство, (47). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-35
6. Пілецька С. Т., Ареф'єв С. О., Петровська С. В., Колесников С. О. Стратегічне забезпечення економічної безпеки підприємств в контексті цифровізації економіки України. Проблеми економіки. 2024. №2. С. 181–190. URL: https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-181-190
7. Дугінець Г., Зубко Т. Генералов О. Геополітичний фактор на європейському енергетичному ринку. *Ефективна економіка. 2024. №10.* http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.11

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: тренінгові завдання, кейс-стаді за матеріалами дисертаційних досліджень, дискусія, модерація, робота над помилками, застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (презентація, участь у дискусії, опитування);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 03. ЕКОНОМІЧНА ФУТУРОЛОГІЯ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Катерина НІКОЛАЄЦЬ, д-р іст. наук, проф., професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Мати концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами *різного рівня* і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.
- Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
- Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, *а також невизначеності та / або інформаційної асиметрії*; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
- *Володіти підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем, визначати ключові детермінанти та індикатори їх розвитку.*

Зміст. Предмет та завдання економічної футурології. Методи та моделі прогнозування соціально-економічного розвитку. Теорії глобального прогнозування. Теорії інформаційного суспільства. Песимістичні концепції соціально-економічного розвитку. Перспективні прогнози

«технократичного розвитку» суспільства. Когнітивне викривлення. Новітнє прогнозування майбутнього в умовах глобалізації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Agrawal A., Gans J., Goldfarb A. Power and Prediction: The Disruptive Economics of Artificial Intelligence. Boston : Harvard Business Review Press, 2022. 256 p.
2. Geraci R. M. Futures of Artificial Intelligence: Perspectives from India and the U.S. Noida : Oxford University Press, 2022. 240 p.
3. Green Cities, Governance and the Law: Impact of the European Green Deal and the Next Generation EU / ed. by Andrés Boix Palop, Giorgia Pavani. 1st ed. London ; New York : Routledge, 2024. 232 p.
4. Handbook of Futures Studies / ed. by Roberto Poli. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2024. 542 p.
5. Kristóf T., Nováky E. The Story of Futures Studies: An Interdisciplinary Field Rooted in Social Sciences. *Social Sciences*. 2023. Vol. 12, No. 3. Art. 192.
6. Poli R. (ed.). Handbook of Futures Studies. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2024. 542 p.
7. Simeone L., Bellincampi M., Modica Bosinco A., Spaini G. Futures Thinking: Using a Multidisciplinary Approach. 1st ed. London ; New York : Routledge, 2026. 226 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання:

- лекції із використанням мультимедійних засобів;
- практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи аспірантів з презентаціями, дискусія).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (презентація, участь у дискусії, опитування);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 04. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Тетяна ОЖЕЛЕВСЬКА, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Вміння працювати з відкритими джерелами інформації.
- Володіння підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем.

- Здатність виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері економічного розвитку і обирати методи для їх розв'язання на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.
- Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи виконання складних економічних завдань на засадах академічної доброчесності.
- Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток економічних систем мікро-, мезо-, макро- та мегарівня.
- Опанування підходів до моделювання складних економічних процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціо-економічних перетворень.
- Здатність до розроблення конкретних пропозицій для удосконалення господарського механізму мікро-, мезо-, макро та мегаекономічних систем.
- Здатність діяти у складних та непередбачуваних ситуаціях, адаптуватися до нового середовища у професійній діяльності.

Зміст. Методологічні основи інституціонального аналізу: стара, нова школи та мейнстрим. Парадигма І. Лакатоша — жорстке ядро та захисний пояс наукової теорії. Загальна теорія інститутів. Рутини: сутність та види. Норми та правила. Ментальні моделі. Теорії прав власності. Трансакційні витрати та їх систематизація. Теорія контрактів. Роль специфічності активів у виборі типу контрактації. Ринкові сигнали і фільтрація як методи запобігання несприятливому відбору. Теорія фірми. Інституціональна теорія держави. Російсько-українська війна категоріями інституціональної економіки. Розвиток економічних інститутів та інституціональні пастки. Траєкторія інституціональних змін. QWERTY-ефекти. Інституціональне проєктування: сутність, принципи. Інституціональні пастки у розвитку російської федерації, які призвели до російсько-української війни. Зміна національних і глобальних економічних інститутів під впливом російсько-української війни. Соціальний капітал як фактор економічного розвитку суспільства. Вплив соціокультурних чинників на довгострокову макроекономічну динаміку. Інституціональні пастки ринкової трансформації в Україні. Інституціональний спадок командно-адміністративної системи в Україні. Інституціональні зміни в Україні після російсько-української війни.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Концептуально-методологічні трансформації економічної теорії XXI століття: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 344 с.
2. Формування інституційного середовища модернізації економіки ст аропромислових регіонів України: монографія / В. І. Ляшенко, І. Ю. Підоричева, В. П. Антонюк та ін.; НАН України, Ін-т

економіки пром-сті. Київ, 2022. 472 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/application/pdf/mono_maket-2022_compressed.pdf

3. Ménard C., Mary M. Shirley M.M. Handbook of New Institutional Economics. Second Edition. Open Access. Springer, 2025. 1167 p. URL: https://link.springer.com/referencework/10.1007/978-3-031-50810-3

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Комбінація лекцій (тематичних і проблемних) із використанням мультимедійних засобів, практичних занять (кейс-стаді за матеріалами дисертаційних досліджень, тренінгові завдання, виступи аспірантів із презентаціями, тестування), виконання аналітичних та дослідницьких робіт. Проблемно-орієнтоване навчання та самонавчання. Навчання із використанням елементів дистанційних та інтерактивних технологій навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (виступ із презентаціями, тестування, участь у дискусіях);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 05. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Валентина ЖУКОВСЬКА, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри менеджменту.

Результати навчання. Формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних теоретичних знань, практичних умінь та навичок щодо розроблення й реалізації стратегій комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок, застосування механізмів інтеграції наукових результатів у бізнес як нематеріальних активів, використання інструментів аналізу, методів оцінки та способів правового й економічного захисту результатів комерціалізації як об’єктів інтелектуальної власності, забезпечення ефективного трансферу найбільш перспективних розробок на внутрішньому та зовнішніх ринках, а також засвоєння міжнародних практик управління інтелектуальною власністю у науково-дослідній та інноваційній діяльності..

Зміст. Концептуальні засади комерціалізації інтелектуальної власності (ІВ). Комерціалізація ІВ у структурі інноваційного циклу. Способи комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. Об’єкти ІВ як економічні активи та правові режими їх комерціалізації. Механізми комерціалізації ІВ та інструменти їх реалізації. Маркетингове забезпечення комерціалізації. Цифровізація та штучний інтелект (АІ) у комерціалізації ІВ. АІ як інструмент створення та масштабування об’єктів ІВ. Ризики комерціалізації АІ та управління ними. Стратегії комерціалізації ІВ та їх інтеграція у бізнес-модель. Роль ІВ як ядра бізнес-моделі. Монетизація ІВ як стратегічний процес. Оцінювання вартості ІВ у процесі комерціалізації Ліцензування як форма комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. Управління трансфером технологій у процесі комерціалізації ІВ. Технологічний аудит об‘єкта комерціалізації. Ризики трансферу технологій. Галузеві особливості створення та комерціалізації ІВ.

Комерціалізація результатів досліджень у університетах. Капіталізація результатів досліджень.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Білоусова, Н. О., Гаврушкевич, Н. В., Данильченко, М. А., Цибульов, П. М., Ромашко, А. С. (2021). Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка» 374 с.

2. Мікульонок, І. О. (2023). Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за технічними спеціальностями (4-те вид., переробл. і доповн.). КПІ ім. Ігоря Сікорського.234 с.

3. Catalano M. G. (2023). Technical Manual for Intellectual Property Rights Management. A Comprehensive Guide for Innovators and Businesses. URL: https://cognifog.eu/wp-content/uploads/2024/09/Technical-Manual-for-IPR.pdf. (дата звернення: 10.03.2026).

4. Ossa A. (2023) From Research to Market: A Comprehensive Guide. Cham: Springer. 136 с. URL: https://link.springer.com (дата звернення: 10.03.2026).

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: проблемні лекції, метод кейс-стаді, презентація проєктів, розв'язання розрахунково-аналітичних завдань, самостійна робота студентів.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, індивідуальні завдання дослідження, виступ у дискусії, розв'язання кейсів, захист проєкту комерціалізації за напрямом дисертаційного дослідження (публікації).

- підсумковий контроль – диференційований залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 06. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Андрій РОСКЛАДКА, д-р екон. наук, проф., зав. каф. цифрової економіки та системного аналізу.

Результати навчання. Формування системи знань з методології та інструментарію побудови й використання різних типів математичних моделей під час проведення на ових досліджень.

Зміст. Математичне моделювання у системі наукового дослідження. Оптимізаційні моделі. Оптимізаційні моделі в управлінні системами і ресурсами. Математичні методи прогнозування і трендового аналізу. Експертні методи моделювання в умовах невизначеності та багатокритеріальності. Оцінка якості, верифікація та інтерпретація результатів моделювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Балтовський, О. О., Форос, Г. В., & Сіфоров, О. І. (2023).

Основи математичного моделювання (О. А. Балтовський, Ред.). Одеський державний університет внутрішніх справ.
2. Нікітіна, Л., & Яценко, І. (2023). Моделі та методи прийняття рішень: Навчальний посібник. НТУ «ХПІ».
3. Шушура, О. М., Левченко, Л. О., & Онисько, А. І. (2026). Комп'ютерне моделювання: Навчальний посібник. КПІ ім. Ігоря Сікорського.
4. Fox, W. P., & Albright, B. (2023). Mathematical modelling with Excel. Chapman and Hall/CRC.
5. Mortelmans, D. (2025). Doing qualitative data analysis with NVivo. Springer. https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-66014-6.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні); практичні заняття (традиційні, робота в малих групах, інтерактивні онлайн-технології).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, перевірка практичних та індивідуальних робіт);

– модульний контроль;

– підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська, англійська.

ВК 07. МІЖНАРОДНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Тетяна МЕЛЬНИК, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри міжнародного менеджменту.

Зміст. Інституціональне середовище міжнародного товарообміну: сутність, складові, рівні. Основні глобальні інститути з регулювання міжнародної торгівлі товарами. Особливості регуляторної політики у сфері міжнародної торгівлі послугами. Міжнародна регуляторна політика у сфері торгівлі товарами та послугами у вимірі національної безпеки. Митно-тарифне та нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Сучасні імперативи формування зовнішньоторговельної політики в контексті реалізації національних економічних інтересів. Глобальні інститути у створенні передумов для лібералізації транскордонного руху капіталу. Механізми міжнародної регуляторної політики у сфері транскордонного інвестування. Міжнародна регуляторна політика у сфері транскордонного інвестування та національні інтереси країн-реципієнтів та країн-донорів. Еволюція регуляторної системи у сфері міжнародної трудової міграції. Ключові проблеми міжнародної міграції XXI ст. та регуляторні механізми їх

подолання. Сервісна економіка та латентність міжнародної трудової міграції як виклики національним та міжнародним регуляторним системам.
Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Герасимчук, В. Г., Войтко, С. В., Серебренніков, Б. С., & Сакалош, Т. В. (2024). *Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка»*. Видавництво «Політехніка». https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/e9e00ba4-f62f-4473-a957-6a849beacba3/content
2. Лютак, О. М., Баула, О. В., Галазюк, Н. М., Зелінська, О. М., Корольчук, Л. В., Кравчук, П. Я., Урбан, О. А., & Полянська, Т. О. (2022). *Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: навчальний посібник*. СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф».
3. Осташко, Т. О. (Ред.). (2024). *Вплив багатополярної глобалізації на зовнішню торгівлю України: колективна монографія*. ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Vplyv-bahatopoliarnoi-hlobalizatsii-na-zovnishniu-torhivliu-Ukrainy.pdf
4. Матюшенко, І. Ю. (Ред.). (2023). *Специфіка європейської економічної інтеграції України в умовах асоціації з ЄС та нової промислової революції: монографія*. ХНУ імені В. Н. Каразіна. https://ekhnuir.karazin.ua/items/725b5ee2-430c-4014-88e2-fc3d2d227d4c
5. Туніцька, Ю., & ін. (2024). Участь України у міжнародних міграційних процесах за умов війни. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*, *326*(1), 392—402. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-62

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: проблемні лекції, кейс, презентації, доповіді, есе.
Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, перевірка індивідуальних завдань, творчих задач, захист проектів);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 08. МІЖНАРОДНА СТАТИСТИКА.

Тип. Вибіркова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2028.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Руслан МОТОРИН, д-р екон. наук, проф., професор кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Здобуття системних знань і набуття навичок практичного використання різноманітної та багатоаспектної інформації щодо сучасної глобальної системи планування та координації міжнародної статистичної діяльності, рекомендацій щодо єдиної методології побудови міжнародних класифікацій та реєстрів, міжнародної системи національних рахунків, методологічних засад проведення міжнародних зіставлень, спільних міжнародних спостережень; вміння інтерпретувати та аналізувати зібрані дані для виконання конкретних завдань.
Зміст. Предмет міжнародної статистики. Сучасна глобальна система міжнародної статистики. Міжнародні класифікації та реєстри. Міжнародна система національних рахунків. Методологічні засади проведення міжнародних зіставлень.
Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.
1. International Debt Statistics 2020 / The World Bank 1818 H Street NW, Washington DC 20433
2. Statistical Yearbook 2022, 65th issue, Series S, No. 41 Sales Number, E.22.XVII.14.H, 2022.
3. Державна служба статистики України. — URL : http://www.ukrstat.gov.ua
4. Статистичний комітет ООН. — URL : http://unstats.un.org/

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, лабораторні роботи на основі реальних даних.
Методи оцінювання:
- поточний контроль (опитування, перевірка завдань, тестування);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 09. ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Тип. Вибіркова дисципліна.
Рік навчання. 2026/2027.
Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Марина КОЛІНЬКО, д-р філос. наук, проф., професор кафедри філософії, соціології та політології.
Результати навчання. Уміння доводити результати досліджень та інновацій та публічно їх представляти, обговорювати і дискутувати з науково-професійною спільнотою.
Уміння застосовувати набуті комунікативні компетентності й етичні настанови для ведення наукових дискусій та з метою пошуку вирішення актуальних проблем філософії.
Зміст. Ораторське мистецтво як компонент культури особистості. Поняття ораторського мистецтва. Функції красномовства. Ораторське мистецтво в системі гуманітарних наук. Цілі та завдання ораторського мистецтва. Формування позитивного професійного іміджу засобами мови. Основні етапи зародження і розвитку ораторського мистецтва.
Основи ораторської майстерності викладача. Публічний виступ викладача.

Розвиток красномовства в Україні. Оратор і аудиторія. Публічний виступ. Фігури публічного виступу. Основи техніки мовлення у публічному виступі. Рефрейминг в ораторському мистецтві: особливості застосування. Втілення принципу позитивного мислення в техніку публічного виступу. Контроль і регуляція дихання під час публічного виступу. Місце та роль сторітелінгу в академічному красномовстві. Доказ та обґрунтування у публічному виступі.

Застосування технологій нейролінгвістичного програмування як засіб маніпуляції колективною свідомістю. Ораторська майстерність і цифрові технології. Діджиталізація освітньо-наукового процесу та професійно-виробничої діяльності фахівця в галузі обраної спеціальності. Риторичний аспект проведення ділових зустрічей. Ділове спілкування і його особливості.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. *Колінько М. В. Риторика для політологів : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ : ФОП Халіков Р. Х. 2022. 127 с.*
2. Кравець Л., Барань Є. Основи риторики. Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2025. 172 с.
3. Риторика в філософсько-комунікативному вимірі : навчальний посібник / В.М. Вандишев, О.С. Переломова. КОНДОР, 2024. 492 с.
4. Себах-Монтефіоре С. Промови, що змінили світ. КМ-БУКС, 2024. 328 с.
5. *Jaspreet Kaur Bodhraj. Oratory Agilities. NotionPress, 2022. 132 p.*

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);
– підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 10. ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Лариса ЛЕБЕДЕВА, доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання.

- Вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати економічну інформацію у складних і непередбачуваних умовах, керуючись як фаховими знаннями, так і системним науковим світоглядом та культурним кругозором.
- Володіння підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем.

- Здатність виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері економічного розвитку і обирати методи для їх розв'язання на засадах узгодження цілей та інтересів окремих економічних суб'єктів із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку.
- Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи виконання складних економічних завдань на засадах академічної доброчесності.
- Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток економічних систем мікро-, мезо-, макро- та мегарівня.
- Здатність діяти у складних та непередбачуваних ситуаціях, адаптуватися до нового середовища у професійній діяльності.

Зміст. Еволюція поведінкової економічної теорії. Специфіка методології теорії поведінкової економіки. Вибір в умовах ризику і невизначеності. Поведінкова теорія особистості. Поведінкова теорія споживання. Експериментальна економіка.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Аріелі Д. Добре бути ірраціональними. Як мислити нелогічно та отримувати несподівані переваги / Д. Аріелі. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. — 352 с.
2. Канеман Д. Шум. Хиба людського судження / Д. Канеман. — Київ : Наш формат, 2022. — 300 с.
3. Концептуально-методологічні трансформації економічної теорії XXI століття : монографія. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. — 344 с.
4. Талер Р. Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду / Р. Талер. — Київ : Наш формат, 2021. — 464 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів; практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи аспірантів із презентаціями, тестування).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (презентація, участь у дискусії, тестування ,есе на задану тему);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 11. СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Ірина СТОЛЄТОВА, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри цифрової економіки та системного аналізу.

Зміст. Математичні методи системного аналізу економічних процесів. Формальні моделі складних економічних систем. Моделювання динаміки економічних систем: підходи та методи. Методи та моделі прогнозування розвитку економічних систем. Графові моделі в аналізі економічних процесів і систем. Аналіз системи зв'язків економічного процесу. Метод аналізу ієрархій економічних процесів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бродський Ю.Б. Системний аналіз та теорія прийняття рішень: навч. посіб. в 3-х частинах. Частина 1: Системологія/ Ю.Б. Бродський. – Житомир: Державний університет "Житомирська політехніка", 2022. 92 с.
2. Варенко В.М. Основи аналітики: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.
3 Граф, М.С., Свінцицька, О.М. і Артамонов, Є.Б. 2024. Нечітке моделювання для аналізу та прогнозування в складних інформаційних системах. Технічна інженерія. 1(93) (Лип 2024), 139–146. DOI:https://doi.org/10.26642/ten-2024-1(93)-139-146.
4. Регіональна економіка: навч. посібник у структурно-логічних схемах та таблицях / Н.Г Ушакова, О.В. Носова, Т.Ю. Носова та ін. – Х.: Монограф, 2019. – 232 с
5. Туленков М.В., Лобанова А.С., Яремчук С.С. Системний аналіз у соціології: підручник / за заг. ред. М.В. Туленкова. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 508 с.
6. Усикова О.М.. Метод аналізу ієрархій у системі прийняття рішень на підприємстві. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. Розділ Економіка та управління підприємствами. № 1(6) (2023). https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss1(6).283000pp86-91

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

– лекції (тематична, проблемна);
– практичні заняття (традиційні, робота в малих групах, інтерактивні онлайн-технології).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (перевірка індивідуальних завдань, тестування);
– підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

ВК 12. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ.

Тип. Вибіркова дисципліна.

Рік навчання. 2026/2028.

Лектор, науковий ступінь, вчене звання, посада. Валентина РЯЗАНЦЕВА, канд. фіз.-мат. наук, доц., доцент кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Здобуття системних знань і набуття практичних навичок щодо статистичного аналізу результатів масових процесів, створення математико-статистичних моделей досліджуваних явищ, аналізу відповідності створених моделей досліджуваним процесам, прогнозування розвитку процесів, класифікації об'єктів, вимірювання складних соціально-економічних категорій, що дасть змогу перевіряти висунуті наукові гіпотези та обґрунтовувати отримані наукові висновки.

Зміст. Методологічні основи статистичного аналізу та прогнозування. Статистичне оцінювання параметрів масових процесів та основи статистичного висновку. Статистична перевірка гіпотез. Статистичне моделювання взаємозв'язків показників та результатів експериментів. Особливі випадки багатофакторного моделювання. Аналіз одновимірних часових рядів та їх прогнозування. Аналіз та моделювання взаємозв'язків часових рядів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Єріна А. М., Мазуренко О. В. **Статистичний аналіз часових рядів: навч. посіб.** Київ: КНУШ, 2022. 164 с. URL: https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/29b570e3-a1da-4750-9c88-dc0ef0b47cb7/content (дата звернення: 14.05.2026).
2. Gourieroux C., Jasiak J. **Financial Econometrics: Problems, Models, and Methods**. Princeton : Princeton University Press, 2022. 528 p.
3. **Ekonometrika Terapan: Lecture 1**. 2022. URL: https://ru.scribd.com/document/603435374/Ekonometrika-Terapan-Lecture-1-2022 (дата звернення: 14.05.2026).
4. Shumway R. H., Stoffer D. S. **Time Series Analysis and Its Applications with R Examples**. 5th ed. Cham: Springer, 2025. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-70584-7 (дата звернення: 14.05.2026).
5. Hamoudia M., Makridakis S., Spiliotis E. (eds.). **Forecasting with Artificial Intelligence: Theory and Applications**. Cham : Springer, 2023. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-35879-1 (дата звернення: 14.05.2026).
6. Valenzuela O. et al. (eds.). **Theory and Applications of Time Series Analysis and Forecasting: Selected Contributions from ITISE 2021**. Cham : Springer, 2023. URL: https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-14197-3 (дата звернення: 14.05.2026).

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, наскрізне завдання на основі реальних даних із використанням вільного у доступі середовища програмування і пакетів статистичних програм.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тести, перевірка індивідуальних завдань);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

Мова навчання та викладання. Українська.